

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

ПСИХОЛОГІЯ
(Основи психології.
Вікова, педагогічна та соціальна психологія)

СИЛАБУС

освітнього компонента з циклу професійної підготовки
підготовки **БАКАЛАВРА**
спеціальності **014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА І ЛІТЕРАТУРА (ПОЛЬСЬКА))**
освітньо-професійної програми **СЕРЕДНЯ ОСВІТА. ПОЛЬСЬКА МОВА**

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента ПСИХОЛОГІЯ (Основи психології. Вікова, педагогічна та соціальна психологія) підготовки БАКАЛАВРА, галузі знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА, спеціальності 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА І ЛІТЕРАТУРА (ПОЛЬСЬКА)), освітньо-професійної програми СЕРЕДНЯ ОСВІТА. ПОЛЬСЬКА МОВА

Розробник: Коць Михайло Онисимович, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Середня освіта. Польська мова

доц. Ю. С. Васейко

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: (Гошовський Я. О.)

I. Опис освітнього компонента

Психологія (Основи психології)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта (Мова і література (польська)), Середня освіта. Польська мова. Бакалавр	Цикл професійної підготовки
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 1-ий
		Семестр_1-ий__
		Лекції 20 год.
ІНДЗ: немає		Практичні 16 год
	Самостійна робота 48 год.	
		Консультації 6 год.
Мова навчання		українська

Психологія (Вікова, педагогічна та соціальна психологія)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01Освіта/ Педагогіка, 014 Середня освіта (Мова і література (польська)), Середня освіта. Польська мова. Бакалавр	Цикл професійної підготовки
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 1-ий
		Семестр 2-ий
		Лекції 20 год.
ІНДЗ: немає		Практичні 14 год
		Самостійна робота 50 год.
		Консультації 6 год.
	Форма контролю: екзамен (2 семестр)	
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові **Коць Михайло Онисимович**

Науковий ступінь **кандидат психологічних наук**

Вчене звання **доцент**

Посада **доцент кафедри педагогічної та вікової психології**

Контактна інформація: тел. 0506004587, e-mail: kotsmo67@gmail.com

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ОК)

1. Анотація ОК. У курсі «Психологія («Основи психології», «Вікова, педагогічна та соціальна психологія»)» представлено теоретико-методологічні, практичні та вікові засади функціонування психіки та поведінки людини в нормі та з особливостями розвитку, психологічну специфіку освітньої діяльності.

2. Пререквізити

Курс базується на знаннях, уміннях і навичках, отриманих під час вивчення шкільних курсів «Біологія», «Фізіологія».

Постреквізити: Отримані знання, уміння і навички необхідні стануть у нагоді для здобувачів освіти при вивченні *Вікової фізіології з основами гігієни, Педагогіки (Сучасні педагогічні технології. Методика виховання), Методики навчання польської мови, Методики навчання англійської мови*, під час проходження психолого-педагогічних та педагогічних практик з польської мови та англійської мови та ін.

Предмет вивчення – психічні процеси, психічні стани, психічні властивості особистості на різних вікових етапах; психологічні особливості освітньої діяльності.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою курсу «Психологія» («Основи психології», «Вікова, педагогічна та соціальна психологія») є формування у майбутніх педагогів сучасного уявлення про психічні процеси, психічні стани та індивідуально-типологічні особливості особистості та їх вікову динаміку; природу, причини та профілактику конфліктів; психологічну специфіку освітньої діяльності педагога.

Завданнями вивчення курсу «Психологія» («Основи психології», «Вікова, педагогічна та соціальна психологія») є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- предмета психології як закономірностей розвитку і виявлення психічних явищ у житті та їх механізмів;
- розвитку психіки;
- виникнення та історичного розвитку людської свідомості;
- становлення наукового розуміння психічних явищ;
- сутності особистості, її рушійних сил розвитку та ідейної спрямованості;
- психології пізнавальної діяльності особистості;
- емоційно-вольової сторони діяльності особистості;
- індивідуально-психологічних особливостей особистості.
- психології навчання і виховання;

- патопсихологічної характеристики психічних процесів та патопсихологічного розвитку як фактору девіантної поведінки.

Курс також передбачає розвиток й вдосконалення *soft skills* здобувачів освіти: уміння вирішувати проблеми та приймати рішення, критично мислити, працювати з інформацією, вислухати співрозмовника, працювати в команді, лідувати і под.

4. Результати навчання (Компетентності)

Основи психології

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК: Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання і проблеми різного рівня складності у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук про освіту, зокрема філологічну, характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти для базової школи.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2: Здатність вчитися й опановувати нові знання.

ЗК-5: Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

ЗК-6: Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

ЗК-7: Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-8: Працювати автономно і в команді.

ЗК-9: Здатність вести здоровий спосіб життя, популяризувати знання про важливість фізичного та психічного здоров'я індивіда.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-3: Здатність оперувати в педагогічній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями, системою інтелектуальних операцій під час аналізу освітнього процесу.

ФК-8: Здатність організувати освітній процес (зокрема і дистанційний та інклюзивний) в закладах загальної середньої освіти для базової школи з урахуванням вимог відповідних нормативно-правових актів, фізіологічних, вікових, індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнів, забезпечувати охорону їхнього здоров'я, пропагувати здоровий стиль життя, послуговуючись новітніми педагогічними й інформаційно-комунікаційними технологіями.

ФК-11: Здатність проводити моніторинг особливостей поведінки здобувачів освіти, їхніх досягнень у навчанні, аналізувати індивідуальні особливості поведінки учнів, сприйняття і засвоєння ними інформації з метою корекції й оптимізації освітнього процесу.

ФК-14: Здатність здійснювати критичний аналіз, діагностику й корекцію власної педагогічної діяльності.

ФК-15: Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів доброчесності, компетентності, законності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1: Осмислює соціальну значущість професії педагога, пропагує здоровий спосіб життя.

ПРН-3: Виявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати автономно й у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

ПРН-4: Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

ПРН-7: Знає методику реалізації освітнього процесу, закономірності розвитку, вікові особливості здобувачів освіти, їхню психологію, специфіку функціонування в соціумі, стосунків у сім'ї, гігієнічні вимоги, спрямовані на охорону і зміцнення здоров'я, джерела стимулювання розумової, емоційної, фізичної активності.

ПРН-14: Організовує освітній процес (зокрема і дистанційний та інклюзивний), що ґрунтується на засадах особистісно-орієнтованого й компетентнісного підходів відповідно до вікових та індивідуально-психологічних особливостей учнів, з використанням сучасних педагогічних й інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН-16: Здійснює самоаналіз ефективності педагогічної діяльності, досліджує актуальні проблеми навчання, шукає шляхи до впровадження інновацій, послуговується міжнародними та національними стандартами і результативними практиками.

ПРН-18: Знає і реалізує на практиці засади проектування, контролю, діагностування й моніторингу досягнень здобувачів освіти.

ПРН-19: Дотримується у своїй професійній діяльності чинних нормативно-правових актів у галузі освіти.

Вікова, педагогічна та соціальна психологія

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК: Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання і проблеми різного рівня складності у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук про освіту, зокрема філологічну, характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти для базової школи.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2: Здатність вчитися й опановувати нові знання.

ЗК-5: Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

ЗК-6: Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

ЗК-7: Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-8: Працювати автономно і в команді.

ЗК-9: Здатність вести здоровий спосіб життя, популяризувати знання про важливість фізичного та психічного здоров'я індивіда.

ЗК-10: Здатність діяти на основі засад толерантності, дотримуватись норм професійної етики.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-3: Здатність оперувати в педагогічній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями, системою інтелектуальних операцій під час аналізу освітнього процесу.

ФК-8: Здатність організовувати освітній процес (зокрема і дистанційний та інклюзивний) в закладах загальної середньої освіти для базової школи з урахуванням вимог відповідних нормативно-правових актів, фізіологічних, вікових, індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнів, забезпечувати охорону їхнього здоров'я, пропагувати здоровий стиль життя, послуговуючись новітніми педагогічними й інформаційно-комунікаційними технологіями.

ФК-10: Здатність виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації здобувачів освіти та формування їхньої культури, організувати взаємодію компонентів системи партнерства «учні-педагоги-батьки».

ФК-11: Здатність проводити моніторинг особливостей поведінки здобувачів освіти, їхніх досягнень у навчанні, аналізувати індивідуальні особливості поведінки учнів, сприйняття і засвоєння ними інформації з метою корекції й оптимізації освітнього процесу.

ФК-12: Здатність виконувати прикладні дослідження актуальних проблем навчання, оприлюднювати їхні результати у фахових виданнях, під час виступів на конференціях, методичних семінарах, круглих столах, об'єднаннях учителів.

ФК-13: Здатність аналізувати підручники щодо їхньої відповідності програмним цілям та умовам реалізації освітнього процесу, самостійно розробляти методичне забезпечення курсів.

ФК-14: Здатність здійснювати критичний аналіз, діагностику й корекцію власної педагогічної діяльності, оцінку педагогічного досвіду.

ФК-15: Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів доброчесності, компетентності, законності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1: Осмислює соціальну значущість професії педагога, пропагує здоровий спосіб життя.

ПРН-3: Виявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати автономно й у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

ПРН-4: Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

ПРН-7: Знає методику реалізації освітнього процесу, закономірності розвитку, вікові особливості здобувачів освіти, їхню психологію, специфіку функціонування в соціумі, особливості стосунків у сім'ї, гігієнічні вимоги, спрямовані на охорону і зміцнення здоров'я, джерела стимулювання розумової, емоційної, фізичної активності.

ПРН-14: Організує освітній процес (зокрема і дистанційний та інклюзивний), що ґрунтується на засадах особистісно-орієнтованого й компетентнісного підходів відповідно до вікових та індивідуально-психологічних особливостей учнів, з використанням сучасних педагогічних й інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН-15: Аналізує і добирає підручники з позиції реалізації дидактичних принципів навчання.

ПРН-16: Здійснює самоаналіз ефективності педагогічної діяльності, досліджує актуальні проблеми навчання, послуговується міжнародними та національними стандартами і результативними практиками.

ПРН-17: Уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку здобувачів освіти, сприяти формуванню їхніх моральних, трудових, естетичних якостей, знає засади реалізації педагогіки партнерства.

ПРН-18: Знає і реалізує на практиці засади проектування, контролю, діагностування й моніторингу досягнень здобувачів освіти.

ПРН-19: Дотримується у своїй професійній діяльності чинних нормативно-правових актів у галузі освіти.

IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				Форми роботи і контр./ бали
		Лек.	Пр.	Конс.	Сам. роб.	
1	2	3	4	6	7	
Змістовий модуль 1. Психологія (Основи психології)						
Тема 1. Вступ до психології	8	2	-	1	5	2 ДС, Р
Тема 2. Психічні явища особистості та емоційно-вольові процеси	10	2	2	1	5	2 ДС, Р
Тема 3. Формування особистості. соціалізація особистості	10	2	2	1	5	2 ДС, Р
Тема 4. Типові особливості особистості. Темперамент	10	2	2	1	5	2 Р, ДБ
Тема 5. Характер. Типологія характерів	10	2	2	1	5	2 Р, ДС
Тема 6. Спілкування і діяльність	10	2	2	1	5	2 Р, ДБ
Тема 7. Потребово-мотиваційна сфера особистості	9	2	2	-	5	2 Р, ДС
Тема 8. Емоційно-вольова сфера особистості	9	2	2	-	5	2 Р, ДС
Тема 9. Природа конфліктів, їхні функції та профілактика	8	2	2	-	4	2 Р, ДБ
Тема 10. Формування здорового способу життя особистості	6	2	-	-	4	2 Р, ДС
<i>Модульна контрольна робота</i>						МКР 30
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	90	20	16	6	48	50
Змістовий модуль 2. Психологія (Вікова, педагогічна та соціальна психологія)						
Тема 11. Характеристика психічного розвитку дитини	7	2	-	-	5	2 Р, ДС
Тема 12. Психологія дошкільного дитинства	9	2	2	-	5	2 Р, ДС
Тема 13. Психологія молодшого школяра	9	2	2	-	5	2 Р, ДБ
Тема 14. Психологія підлітка	9	2	2	-	5	2 Р, ДБ
Тема 15. Психологія ранньої юності та віку дорослості	10	2	2	1	5	2 Р, ДС

Тема 16. Психологія навчання.	10	2	2	1	5	2 Р, ДС
Тема 17. Психологія виховання.	10	2	2	1	5	2 Р, ДС
Тема 18. Психологія вчителя	10	2	2	1	5	2 Р, ДБ
Тема 19. Психологічна характеристика великих і малих груп	8	2	-	1	5	2 Р, ДС
Тема 20. Психологія масовидної поведінки	8	2	-	1	5	2 Р, ДС
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	90	20	14	6	50	20
<i>Модульна контрольна робота</i>						30
<i>Екзамен</i>						60
Усього годин/балів	180	40	30	12	98	100

Форми роботи і контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.*

VI. ЗАВДАННЯ (ТЕМИ) ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота здобувача є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Навчальний матеріал курсу, передбачений для засвоєння здобувачами освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд із навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

1. Основні галузі психологічних знань.
2. Експериментальні методи дослідження особистості.
3. Психічний детермінізм. Свідоме, передсвідоме, несвідоме.
4. Концепції структури і розвитку особистості.
5. Теорія соціального навчання.
6. Вітчизняна психологія особистості.
7. Основні психологічні характеристики поведінки. Квадрат. Трикутник: Прямокутник. Коло. Зигзаг.
8. Типи людей та «локус контролю».
9. Вплив темпераменту на ефективність професійної діяльності.
10. Методи діагностики типів темпераменту.
11. Психопатія.
12. Соціальні типи характерів за Е. Фроммом. Мазохіст-садист». «Руйнівник». Конформіст-автомат.
13. Головні відмінності діяльності людини від активності тварин.
14. Функціональні мотиви. Матеріальні мотиви.
15. Поняття активної життєвої позиції.
16. Засоби ефективної адаптації.
17. Проблеми психічного розвитку і становлення особистості.
18. Психічний і особистісний розвиток дитини до вступу в школу.
19. Психічний і особистісний розвиток молодшого школяра.
20. Проблема підліткового віку у життєвому циклі людини.

21. Психологічний та особистісний розвиток старшокласника.
22. Основні ознаки періоду зрілості.
23. Особистість вчителя в системі освіти і виховання.
24. Психологічна характеристика методів педагогічного впливу.
25. Проблема реалізації диференційованого підходу в навчанні.
26. Педагогічна діяльність як творчий процес. Особливості педагогічної творчості.
27. Загальна характеристика розладів психофізичного розвитку та їх причини.
28. Психологічні особливості малої групи.

VII. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

З інформацією про поточне та підсумкове оцінювання можна ознайомитися на сайті Університету ([деталі за посиланням](#)).

Усі заняття студент відвідує згідного розкладу навчального процесу. Коли ж студент з певних об'єктивних причин не зміг бути присутнім на практичних заняттях, він може їх відпрацювати під час індивідуальних занять.

Також враховується науково-дослідницька робота здобувача, публікації, участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо.

Здобувачам у 2 семестрі також можуть бути зараховані результати навчання, здобуті в процесі неформальної та інформальної освіти. Деталі подані [за посиланням](#).

Жодна з форм порушення академічної доброчесності (присвоєння чужих робіт чи ідей, плагіат, некоректне цитування та ін.) недопустима відповідно до відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

VIII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Якщо здобувач не має заборгованості з тем, винесених на оцінювання, та отримав протягом семестру не менше 75 балів, то одержує відповідний підсумковий бал – добре (75-81), дуже добре (82-89), відмінно (90-100). У випадку, коли здобувач отримав менше як 75 балів або хоче покращити результат, то складає іспит згідно з розкладом, затвердженим деканом факультету філології та журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки.

У випадку складання екзамену результати виконання модульних контрольних робіт анулюються. Екзамен може проводитись як в усній, так і у письмовій формі.

Програма підготовки до підсумкового контролю

1. Поняття про психологію як науку. Галузі психологічної науки.
2. Методи науково-психологічного дослідження.
3. Методи психології та організація психологічного дослідження.
4. Місце психології в системі наук.
5. Структура і завдання сучасної психології.
6. Поняття про психіку.
7. Мозок і психіка.
8. Психіка і свідомість.
9. Поняття про відчуття. Характеристика окремих видів відчуттів.
10. Поняття про сприймання. Види сприймань. Сприймання простору, часу і руху.
11. Загальне поняття про пам'ять. Види пам'яті. Основні процеси пам'яті.
12. Поняття про мислення. Характеристика мислення як вищої форми пізнавальної діяльності.
13. Поняття про уяву. Характеристика основних видів уяви.
14. Поняття про діяльність. Види діяльності та їх характеристика.

15. Психологічна характеристика основних видів людської діяльності.
 16. Поняття про волю. Вольові якості особистості.
 17. Поняття про емоції та почуття. Форми переживання почуттів: афекти, стреси, настрої, фрустрація.
 18. Поняття про темперамент. Характеристика основних типів темпераменту.
 19. Темперамент і проблеми виховання.
 20. Загальне поняття про характер. Формування характеру в різні вікові періоди.
 21. Поняття про здібності. Види здібностей та їх розвиток.
 22. Поняття особистості в психології. Структура особистості.
 23. Розвиток самосвідомості в онтогенезі.
 24. Періодизація психічного розвитку.
 25. Поняття спілкування та комунікації.
 26. Засоби та види спілкування.
 27. Поняття про конфлікт. Види конфліктів.
 28. Місце вікової психології в системі психологічної науки.
 29. Спеціальна психологія та її галузі.
 30. Співвідношення між віковою психологією та іншими галузями психології.
 31. Поняття про вік людини; різновиди віку.
 32. Періодизація психічного розвитку людини.
 33. Методи вікової психології.
 34. Педагогічна психологія та її галузі.
 35. Методи педагогічної психології.
 36. Педагогічна діяльність: характеристика та зміст.
 37. Особливості проведення спостереження, експерименту, опитування та тестування з особами різного віку.
 38. Основні умови психічного розвитку людини.
 39. Сучасна періодизація психічного розвитку людини.
 40. Етапи розвитку дитини у пренатальному стані.
 41. Центральне психологічне новоутворення періоду новонародженого.
 42. Криза народження та її характеристика.
 43. Криза першого року життя: симптоми, шляхи подолання.
 44. Центральні психологічні новоутворення немовлячого періоду.
 45. Особливості пізнавальної сфери у ранньому дитинстві: сприймання, пам'ять, увага.
 46. Мовленнєвий розвиток у ранньому дитинстві. Егоцентричне мовлення.
- Білінгвізм.
47. Страхі та тривоги у ранньому дитинстві; їхні причини та різновиди.
 48. Становлення Я-концепції у ранньому дитинстві.
 49. Криза третього року життя: симптоми, шляхи подолання.
 50. Страхі та тривоги у пізньому дитинстві.
 51. Взаємини з батьками і ровесниками у пізньому дитинстві.
 52. Криза сьомого року життя: симптоми, шляхи подолання.
 53. Центральні психологічні новоутворення пізнього дитинства.
 54. Загальні тенденції формування особистості підлітків.
 55. Криза підліткового періоду: симптоми, шляхи подолання.
 56. Становлення Я-концепції в юнацькому віці.
 57. Криза юнацького віку: симптоми, шляхи подолання.
 58. Центральне психологічне новоутворення юнацького віку.
 59. Кризи віку дорослості.
 60. Загальна характеристика педагогічної діяльності.
 61. Здібності в структурі суб'єкта педагогічної діяльності.
 62. Структура педагогічних здібностей.
 63. Характеристика основних функцій та педагогічних умінь.

64. Стили педагогічної діяльності.
65. Поняття «велика група», «соціальна група» і «мала група».
66. Головні підходи до вивчення малих соціальних груп у соціальній психології.
67. Характеристика соціометрії як теорії малих груп.
68. Соціально-психологічний клімат групи. Значення соціально-психологічного клімат групи для окремого індивіда.
69. Особливості вивчення малих груп школою «групової динаміки» К. Левіна.
70. Класифікації малих груп. Найбільш поширені малі групи.
71. Специфіка та основні види масовидних форм активності людини.
72. Психологічна характеристика масовидних форм активності людей.
73. Проблематика малої групи в соціальній психології. Функції референтної групи.
74. Соціально-психологічна сутність і зміст явищ у групах (внутрішньогрупова сугестивність, конформність, колективізм, групова згуртованість, групові норми).
75. Великі соціальні групи.

ІХ. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Коць М. О. *Психологія* : методичні рекомендації до практичних занять. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2013. 29 с.
 2. Лисянська Т. М. *Педагогічна психологія* [Текст.] Київ : Каравела, 2009. 224 с.
 3. Максименко С. Д. *Загальна психологія: підручник*. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
 4. Матвійчук Т. Ф. *Конфліктологія: навчально-методичний посібник*. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. 76 с.
 5. Подоляк Л. Г., Главник О. П. *Основи педагогічної психології* [Текст]. Київ : Главник, 2006. 112 с.
 6. Поліщук В. М. *Вікова і педагогічна психологія* [Текст]. Суми : ВТД «Університетська книга», 2010. 352 с.
 7. Павелків Р. В., Цигипало О. П. *Дитяча психологія*. Київ: Академвидав, 2008. 346 с.
 8. Потапчук Л. В. *Педагогічна психологія: метод. рек. для студ. спеціальності "Психологія"*. Луцьк : РВВ "Вежа" Волин. держ ун-ту Ім. Лесі Українки, 2004. 90 с.
 9. Савчин М. В., Василенко Л. П. *Вікова психологія*. 2-е вид. Київ: Академвидав, 2009. 360 с.
 10. Савчин М. В. *Педагогічна психологія* [Текст]. Київ : Академвидав, 2007. 424 с.
 11. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. *Загальна психологія* : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2012 р. 296 с.
- Додаткова:
- Степанов О. М. *Педагогічна психологія* [Текст]. Київ : Академвидав, 2011. 413 с.

12. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. *Психологія людини з обмеженими можливостями*: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 264 с.
13. Гошовська Д. Т. *Психологія та методика педагогічно-корекційного тренінгу*: [навч.-метод. посіб. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі українки, 2012. 220 с.
14. Дегтяренко Т. М., Вавіна Л. С. *Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами*: [Навчальний посібник]. Суми: ВТД "Універсальна книга", 2008. 302 с.
15. Дучимінська Г., Коць М., Кульчицька А. Емоційний інтелект та соціальні навички у дітей з особливими освітніми потребами: діагностично-дослідницький аспект. *Психологічні перспективи*. № 39. 2022. С. 99-111.
16. Костючик Н. С., Коць М. О. *Теоретико-методичні засади навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами* : навчально-методичний збірник. Луцьк : ПП. Іванюк В. П., 2015. 372 с.
17. Коць М. О., Ятчук Т. М. Психолого-педагогічні засади корекції порушень особистісної сфери у підлітків з особливими освітніми. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»* : збірник наукових праць. Острог : Вид-во НаУОА, 2019. № 8. С. 42–46.
18. Коць М. О., Ятчук Т. М. Специфіка діагностики особистісної сфери підлітків з особливими освітніми потребами. *Психологія: реальність і перспективи* : збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. Вип. 12. Упоряд. Р.В. Павелків, Н. В. Корчакова; ред.кол. : Р.В. Павелків, В.І. Безлюдна, Н.В. Корчакова. Рівне : РДГУ, 2019. С. 120-127.
19. Коць М. О. Професійне самовизначення як компонент соціалізації дітей з особливими потребами. *Соціалізація дітей з особливими потребами в навчально-реабілітаційному центрі* [Текст]: навчально-методичний посібник / упоряд. М. О. Коць, О. І. Остапівський, С. М. Демчук, Н. С. Костючик; за ред. Л. І. Волинець. Луцьк : ПП Іванюк, 2017. С. 358–430.
20. Савенкова Л.О. *Психологія спілкування*: навч. посіб. / [Л. О. Савенкова та ін.]; за заг. ред. Л.О. Савенкової; Держ. ВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ :КНЕУ, 2015. 309 с.
21. *Вікова та педагогічна психологія* [Текст] / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Просвіта, 2001. 416 с.
22. Кияновский А. И. *Справочник по педагогической психологии*. Херсон ; ХДУ, 2006. 216 с.
23. Кононець М.О. *Психологія конфлікту*: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей. Київ : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. 48 с.
24. Лозова В. І., Г. В. Троцько. *Теоретичні основи виховання і навчання* : навч. посіб. Харків : «ОВС», 2002. 400 с.
25. *Психолого-педагогічна корекція та фізична терапія дітей з особливими освітніми потребами* [Текст]: навчально-методичний посібник / упоряд. М. О. Коць, С. М. Демчук, Н. С. Костючик; за ред. Л. І. Волинець. Луцьк : ПП Іванюк, 2022. 512 с.
26. Савчин М. *Здоров'я людини і духовний особистісний і тілесний виміри*: монографія. Дрогобич :ПП «НОСВІТ», 2019. 232 с.
27. Семиченко В. А., В. С. Заслуженюк. *Психологічна структура педагогічної діяльності*. Київ : Вид.-поліграф. центр «Київ. ун-ет», 2001. 217 с.

Інтернет-ресурси

<http://psylib.org.ua/books/>

<http://www.nibu.kiev.ua/>

<http://psychologiya.org.ua/>

<http://psylib.org.ua/books/>